

Obilježavanje 50. godišnjice Europske socijalne povelje u Europi

Europska socijalna povelja (dalje: *ESP*), dokument Vijeća Europe (dalje: *VE*), usvojena je 18. listopada 1961. godine u Torinu. Na koji se način obilježava njena 50. godišnjica u Europi?

VE je ovu sveanu godišnjicu obilježilo na različite načine tijekom cijele godine, s ciljem promocije i naglašavanja važnosti primjene *ESP*-a. Ujedno je poticalo države, koje još to nisu učinile, da u 2011. godini poduzmu korake u svrhu ratificiranja Revidirane Povelje i postupka kolektivnih žalbi, kao Dodatka Revidiranoj Povelji iz 1995. godine.

Odbori pojedinih dijelova Povelje su poticali na razmišljanje o mogućnostima unaprijeđenja svidljivosti i utjecaja Povelje, a države potpisnice su bile pozvane na razmišljanje na koji bi se način njena primjena mogla proziriti.

Stoga su i same zemlje-potpisnice organizirale predavanja, forume, seminare, okrugle stolove i konferencije posvećene 50. obljetnici *ESP* i socijalnim pravima. Na taj su način obilježile usvojenje Povelje, istaknule pozitivne promjene nastale primjenom Povelje, ali i ukazale na teškoće te razmotrile načine na koji se na njena primjena može unaprijediti u zaštiti socijalnih prava.

Koji su doprinosi pojedinih manifestacija, organiziranih povodom 50. obljetnice *ESP*?

Primjerice, već u veljači 2011. godine, u Helsinkiju je održan *Međunarodni seminar o reformi Europske socijalne povelje*, kojeg je organiziralo Ministarstvo vanjskih poslova Finske i Vijeće Europe. Zaključni prijedlozi seminara odnosili su se na potrebu unaprijeđenja postupka kolektivnih žalbi, davanja na važnosti političkom profilu Povelje u aktivnostima Vijeća Europe, povećanja broja ratifikacija Povelje, razvoja sustava izvještavanja o provedbi Povelje u zemljama potpisnicama, o dodirnim točkama neprofitnih organizacija i *ESP*-a i dr.

U Kirovu (Rusija) je u ožujku 2011. godine organiziran seminar pod nazivom *Europska socijalna povelja – zaštita djece i mladih* na kojem su se, uz predavanja o socijalnim pravima i zaštiti tih prava kod djece i mladih, iznosili primjeri dobre prakse i raspravljalo se o mogućnostima korištenja Povelje u direktnom radu s djecom i mladima.

U travnju 2011. godine je u Seville (španjolska) održan *Peti andaluzijski forum o socijalnim pravima i akademski seminar o ESP*. U zaključcima se naglasilo kako nije dovoljno da države ratificiraju Povelju, već da primjenjuju odredbe sadržane u Povelji, kao i da usvoje postupak kolektivnih žalbi.

Meunarodni institut za ljudska prava (Strasbourg) je u svibnju 2011. godine, u suradnji s Odborom za socijalna prava Vijeća Europe, organizirao seminar stručnjaka pod nazivom *Refleksije o pravnoj primjeni Europske socijalne povelje*, na kojem se govorilo o interpretaciji *ESP* te standardima i djelovanju Odbora.

U lipnju 2011. godine se na *Akademskom seminaru o pedesetoj obljetnici ESP*, na Pravnom fakultetu u La Rochelle (Francuska), govorilo o pravnom statusu, opsegu i djelotvornosti *ESP*; o pravnoj primjeni standarda Odbora za socijalna prava Vijeća Europe te o povezanosti *ESP*-a i zaštite ljudskih prava.

I mladi su imali svoj događaj u rujnu 2011. godine kada je održan četverodnevni susret mladih pod nazivom *Pristup socijalnim pravima za sve mlade*, u Europskom centru za mlade u Strasbourgu (Francuska). Na susretu su se razmjenjivala iskustva i stvarnosti mladih te govorilo o pristupu mladih socijalnim pravima. Također u rujnu 2011. godine, u Parizu, održana je zajednička konferencija *Socijalna povelja Vijeća Europe 50 godina kasnije - što slijedi?*, u organizaciji Vijeća Francuske za ekonomiju, društvo i okoliš i Europskog ekonomskog i socijalnog odbora. Cilj je bio istaknuti kako bi se Europska socijalna povelja i zakoni Europske unije, posebno "*Povelja zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika*", mogle međusobno nadopunjavati. Drugi cilj je bio razmisliti kako upregnuti snage u osiguranju napretka prema socijalnoj Europi.

Nacionalna upravna škola (E.N.A.) u Strasbourgu (Francuska) je u listopadu održala okrugli stol *Ljudska prava u kontekstu krize: doprinos ESP* gdje se, kroz primjere na temelju čovjeka, prava zaštite od siromaštva i društvene isključenosti te prava na stanovanje, nastojalo upoznati s izazovima i mogućnostima u trenutnoj situaciji krize u Europi.

Uoči samog 18.10., organizirano je više specifičnih događaja vezanih uz 50ti rođendan ESP-a. Što je VE pritom istaknulo kao važno, u ovoj fazi ESP-a? Potrebno je pojačati promociju *ESP* od strane vlada pojedinih zemalja jer je zira javnost još uvijek nedovoljno upoznata s vlastitim socijalnim pravima i pravom da se osigura njihova zaštita.

Tako je Odbor ministara 12. listopada 2011. godine usvojio Deklaraciju povodom pedesete obljetnice *ESP*-a kojom se ponovno potvrdila važnost Povelje u jamčenju i promociji socijalnih prava u Europi; pozvalo se na ratificiranje Revidirane Povelje; prepoznao se doprinos mehanizma kolektivnih žalbi i uinkovitog izvještavanja o primjeni Povelje; podržalo se usklađivanje domaće situacije pojedine zemlje s Poveljom, a zemlje su pozvane osvještavati stanovništvo o važnosti usvojenja i primjene Povelje.

Od 17. do 21. listopada 2011. g., u Parizu su održane razne izložbe, prikazi videa i komentara o *ESP* u organizaciji Ministarstva zdravstva i solidarnosti.

Na taj značajan dan, 18. listopada, *VE* je uz glavnu svečanost u Strasbourgu, predstavilo nove komunikacijske salate%koji se odnose na *ESP*: vizualni izgled, priručnik o socijalnim pravima prilagođen djeci, igra o socijalnim pravima za mlade. Također je održan okrugli stol o ratifikaciji postupka kolektivnih žalbi, na kojem se naglasila važnost omogućenja civilnom društvu da podnosi žalbe za kršenje socijalnih prava.